

på grundlag af forhandlinger på en konference mellem medlemslandene og resultatet er godkendt efter hvert lands statsretlige regler. For Danmarks vedkommende indebærer dette, at folketingets godkendelse skal foreligge. Er der yderligere tale om, at ændringerne tillægger Fællesskabets organer nye overnationalt beføjelser, kræves grundlovens § 20 iagttaget . . .«

Regeringens forelæggelse var bl.a. baseret på professor Max Sørensens responsum til folketingets markedsudvalg, »Forfatningsretlige problemer i forbindelse med Danmarks indtræden i De europæiske Fællesskaber«, offentliggjort i Juristen 1971, side 434.

Dette responsum og justitsministeriets »Redegørelse for visse statsretlige spørgsmål i forbindelse med en dansk tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber« fra juli 1972 giver også udtryk for den opfattelse, at ændringstraktater kun skal behandles efter § 20, såfremt de i sig selv indebærer overladelse af nye beføjelser. Ændringer i traktaterne i øvrigt skal behandles efter Grl. § 19. Justitsministeriets redegørelse er offentliggjort i Nordisk Tidsskrift for International Ret 1971, side 65 ff.

Under tiltrædelseslovens meget omfattende behandling i folketinget blev der ikke på noget tidspunkt gjort indsigelse mod udformningen

af tiltrædelseslovens § 2, lovbemærkningerne, den citerede passus i ministerens fremsættelsestale eller de tilsvarende udsagn i Max Sørensens responsum og justitsministeriets redegørelse.

Det bemærkes i øvrigt, at institutionelle tilpasninger tidligere er foretaget uden anvendelse af Grl. § 20. Således i forbindelse med ratifikationen af den 2. budgetændringstraktat i 1976, hvor Parlamentet fik sine nuværende budgetbeføjelser, akten om direkte valg til Parlamentet i 1978 og traktaten om Grækenlands tiltrædelse i 1980.

Det følger af det ovenanførte, at tilvejebringelsen af et mere specifikt traktatgrundlag i traktaten for områder, som i dag kan være genstand for Fællesskabsregulering på grundlag af art. 235 (eller andre bestemmelser), ikke nødvendiggør brug af grundlovens § 20.

Det er herved forudsat, at det nævnte mere specifikke traktatgrundlag i sin formulering holder sig inden for rammerne af, hvad art. 235 (eller andre bestemmelser) ville kunne give hjemmel til. En vurdering af, om dette er tilfældet må tage udgangspunkt i, at de nuværende traktatbestemmelser kun kan benyttes til foranstaltninger, der har en vis tilknytning til det økonomiske liv.